Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Kuuleminen

8.1.2019

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Asia: Lausunto Hallituksen esityksestä Eduskunnalle elintarvikelaiksi sekä laeiksi terveydensuojelulain ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain muuttamisesta (HE 262/2018 vp)

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja siihen liittyvien säädösten muuttamisesta. MTK kiittää myös osallistavasta prosessista ja avoimesta tiedottamisesta ministeriön valmistelun aikana.

MTK haluaa tuoda esiin hallituksen esityksestä yleisesti seuraavaa:

Esityksen tavoitteeksi asetettu sääntelyn keventäminen ja hallinnollisen taakan vähentäminen sekä toimijoilta että viranomaistahoilta toteutuu hyvin hallituksen esityksessä. Olennaista on, että elintarviketurvallisuutta ei vaaranneta uudistuksen yhteydessä. Sääntelyn kokoaminen yhteen on erittäin tervetullutta, jolloin säädökset ovat toimijoille helpommin ja selkeämmin löydettävissä. Painopisteen siirtyminen tilojen valvonnasta itse toiminnan valvontaan, on MTK:n mielestä oikea suuntaus. Vain näin kuluttajan luottamus elintarvikemarkkinoihin säilytetään.

Elintarvikelain uudistus on kytketty kiinteästi maakuntauudistukseen. MTK haluaa kuitenkin muistuttaa, että tavoitteena tulisi olla yhtenäiset tulkinnat eri alueiden kesken. Toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun tulee olla viranomaisvalvonnan kulmakivi. MTK näkee suuremmat valvontayksiköt tältä osin erinomaisena kehityssuuntana ja selvänä parannuksena aikaisempaan osin hajanaisiin kentän toimintamalleihin. MTK korostaa, että yhtenäiset tulkintakäytännöt tulee varmistaa Ruokaviraston ohjauksella.

EU-asetusten päivittämistä ml. termit ja määritelmät osaksi kansallista elintarvikelakia on kannatettavaa. MTK näkee luontevana, että vientiin liittyvät tehtävät tulevat osaksi Ruokaviraston tehtäviä, jolloin niiden rahoitus ei enää ole riippuvainen projekteista ja hankerahoituksesta.

MTK kannattaa myös lihantarkastuksen tuomista selkeämmin osaksi elintarvikevalvontaan. Se on elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi koko ruokaketjun osalta olennaista.

Ympäristöterveydenhuollon valvontamaksut ja niiden kohdentaminen ja uudistaminen ovat kriittisin osa elintarvikelain uudistusta. Toimijoilta tulleiden viestien perusteella maksujen määräytyminen on aiheuttanut runsaasti huolta. Erityisesti yritykset ovat huolissaan siitä, että valvontamaksut saattaisivat nousta kohtuuttomiksi suhteutettuna toiminnan kokoon ja yrityksen liikevaihtoon. Valmistelun aikana asiaan oli selvästi paneuduttu ja yksityiskohdat ovat hallituksen esityksessä nyt huomioitu paremmin kuin lausunnoilla olleessa.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2425
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2425
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

Pienimuotoisen toiminnan valvontamaksujen subventointi on oleellista valvonnan siirtyessä maakuntiin. Hallituksen lähiruokaohjelman tavoitteiden mukaisesti kuluttajat ovat jo löytäneet paikalliset pk-yritysten tuotteet ja markkinat ovat kehittyneet merkittävästi. Tämä kehitys on suomalaiselle alkutuotannolle tärkeä säilyttää.

Valmistelun aikana luvattiin huomioida elintarvikeyritysten tarve viranomaisten antamaan ohjaukseen ja neuvontaan. MTK toivoo, että tästä tullaan pitämään kiinni lain toimeenpanovaiheessa.

Toimijoiden luotettavuuden arviointi esitetyllä velvoitteidenhoitoselvityksellä on monimutkainen toimijan oikeusturvaankin liittyvä prosessi. On esitetty epäilyjä, että tämä lisää toimijan työtaakkaa väistämättä, vaikka varsinaisen selvityksen tekisikin viranomainen. On huomioitava myös, että elinkeinovapaus edellyttää tarkkarajaisuutta mm. siitä miten määritellään aikaisempi toiminta epäluotettavaksi. MTK näkee kuitenkin arvioinnin edistävän osaltaan tervettä kilpailua ja toimijoiden yhdenvertaista kohtelua.

Helsingissä 8.1.2019

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Leena Suojala
Asiantuntija